

Udviklingsplan for det særlige dagtilbud Hvalen

Beskrivelse af arbejdet med pejlemærkerne, samt særlige fokusområder for udviklingen over de næste 2 år.

2017 - 2019

Børne- og Ungdomsforvaltningen i Københavns Kommune

Indhold

1. Indledning.....	1
2. Overordnet beskrivelse af Hvalen	2
3. Specialpædagogisk tilgang.....	4
Vores pædagogiske værktøjskasse.....	4
4. Terapeutiske tilbud.....	6
Samarbejde med andre faggrupper	7
5. Beskrivelse af pejlemærkerne	8
1. Sociale relationer - positiv voksenkontakt hver dag.	9
2. Inklusion og fællesskab.....	11
3. Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog.....	13
4. Forældresamarbejde	15
5. Sammenhænge og overgange	17
6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis.....	19
7. Leg og motorik. Specialklyngens egen etablering af 7. pejlemærke	23
6. Særlige fokusområder	25

1. Indledning

Formålet med udviklingsplanen er todelt. Et er at skabe tydelighed omkring arbejdet i Hvalen. Dette bliver gjort igennem en overordnet beskrivelse af institutionen, samt en beskrivelse af det pædagogiske og terapeutiske arbejde ud fra pejlemærkerne.

Den anden del af udviklingsplanen beskriver hvilke fokusområder, Hvalen vil arbejde med over de næste 2 år. Fokusområderne er udvalgt på baggrund af drøftelse iblandt personalegruppen, og der er udarbejdet en handleplan for hvert af fokusområderne.

Målgruppen for udviklingsplanen er personalet, forældre, samarbejdspartnere i Københavns Kommune og BUF.

Vores kerneopgave:

”Vi skaber rammer for, at børn med særlige behov får de bedste muligheder, for trivsel, udvikling og læring til at mestre livet. Dette gøres i samarbejde med forældrene.”

2. Overordnet beskrivelse af Hvalen

Hvalen er én ud af seks særlige dagtilbud, som er samlet under Specialklyngen i Københavns Kommunes, Børne- og Ungdomsforvaltning, område Indre by/Østerbro. Alle dagtilbud i Specialklyngen er oprettet i henhold til Dagtilbudsloven §32.

Hvalen blev bygget i 2005 med den hensigt at skulle være daginstitution målrettet børn med særlige behov. Derfor er de fysiske rammer ideelle til at huse vores børnegruppe. Vi er normeret til 33 børn, som er fordelt på 5 stuer. Derudover har vi fællesarealer, spa-rum, et sanserum, fysioterapirum og en stor legeplads som omkranser bagsiden af huset.

I terapilokalet er der rig mulighed for at udforske og udvikle sig motorisk. Vores fællesrum bliver ofte brugt til holdtræning, enten stuevis eller på tværs af stuerne. På vores hold, samarbejder terapeuter og pædagoger omkring børnenes motoriske og sociale udvikling.

Sanserummet bliver anvendt med terapeutisk og pædagogisk fokus. I sanserummet er der en vandseng, forskellig lyssætning og musik, som kan stimulere kroppens sanser.

Hvalen ligger lige ved siden af Amager Fælled, som bliver brugt hver eneste dag, som vores udvidede legeplads.

Børnegruppen og visitation til Hvalen

Børnene i Hvalen har alle varige fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, hvoraf de fleste af børnene har en udviklingsforstyrrelse indenfor autismspektret og/eller ADHD, men vi modtager også børn med andre udfordringer.

For at blive visiteret til Hvalen skal der rettes henvendelse til sundhedsplejersken eller andre fagfolk i lokalområdet, som herefter vurderer om barnet kan have gavn af en plads i et særligt dagtilbud. Hvis barnet allerede går i en daginstitution eller dagpleje, vurderer personalet i barnets institution eller andre relevante fagfolk i samarbejde med forældrene, om barnet kan have gavn af en plads i et særligt dagtilbud.

Hvis det vurderes, at et særligt dagtilbud kan være en løsning for barnet, indstiller en sagsbehandler, fra det lokale område, i samarbejde med institutionen og forældre, barnet til et særligt dagtilbud. Indstillingen bliver herefter vurderet på et kvalificeret grundlag af et tværfagligt visitationsudvalg.

Udvalget består af institutionsledere, en læge, en psykolog, en talepædagog, en fagperson fra det lokale område og fagfolk fra Fagligt Center.

Normering

Alle stuer rummer 6 børn og til hver stue er der tilknyttet 3 pædagoger og en pædagogmedhjælper. I Hvalen er der desuden ansat 2 fysioterapeuter og en ergoterapeut.

Transport

I Hvalen får alle børn tilbud om at blive hentet og bragt af et privat busselskab, som Københavns Kommune har udvalgt, efter licitation. I Hvalen er det HB, der forestår kørslen. Ruterne bliver planlagt af busselskabet, og de forsøger altid, at tage hensyn til forældrenes ønsker om afhentnings- og hjemkørselstider, men alt kan dog ikke opfyldes, da det er et svært logistisk regnestykke at få alles ønsker til at hænge sammen. Om morgenen ankommer busserne kl.7.30 og kl.9.00. Om eftermiddagen er der afgang kl. 14.30 og igen kl.15.30. For børn der bor i Københavns Kommune tilstræbes der en køretid på max 1 time.

Man er selvfølgelig også velkommen til selv at hente og bringe barnet.

Kost

Vi har en køkkendame, som hver dag sørger for to frugtmåltider og frokost, som består af alsidig, ernæringsrig og hovedsagelig økologisk kost.

Da mange af børnene på Hvalen kommer fra forskellige kulturer, tager vi naturligvis hensyn til, at nogle ikke spiser svinekød. Når der serveres svinekød eller oksekød der ikke er halalslagtet, vil det fremgå af madplanen. De børn der ikke må spise dagens frokostmenu, vil få tilbudt brød og man er velkommen til at give barnet egen madpakke med.

Hver dag får de børn, der ankommer før kl.8 morgenmad efter behov. Frokost bliver serveret mellem 10.30 - 11.00, som er enten varm eller kold, og er tilpasset det enkeltes barn behov for ernæring/konsistens. Mellem 13.30 - 15.00 får de tilbudt frugt eller brød.

Hvis et barn har brug for speciel kost på baggrund af barnets helbred, efterkommer vi naturligvis dette. Der skal dog vedlægges en henvisning fra lægen omkring specifikke kosthensyn.

3. Specialpædagogisk tilgang

For at give børnene de bedste muligheder for udvikling tilbyder vi både en specialpædagogisk tilgang, samt terapi i form af fysio- og ergoterapi. Faggrupperne har et tæt samarbejde, hvilket sikrer, at alle børnenes behov bliver tilgodeset, og udviklingen kan foregå på den mest hensigtsmæssige, professionelle og holistiske måde.

Vores pædagogiske værktøjskasse

Hvalen er et specialpædagogisk behandlingstilbud, som har en specialviden indenfor brug og håndtering af visuelt struktureret pædagogik. Vores pædagogiske fundament bygger på en bred vifte af pædagogisk viden, som stammer fra forskellige teoretiske og forskningsbaserede kilder. Vi har et personaleteam med særlig erfaring og uddannelse indenfor brugen af, og forståelsen for, det specialpædagogiske fagfelt.

At gøre verden overskuelig

I al vores arbejde, ser vi det, som vores mest centrale rolle, at skabe udvikling og trivsel for hvert enkelt barn. Og i den forbindelse, er det nødvendigt at se på hvilken specialpædagogisk støtte barnet har behov for. Hvalens børn kan ofte være udfordret på områder som kognitive ressourcer, empati, forestillingsevne, sociale kompetencer samt motorisk kunnen. Disse ekstra udfordringer i livet gør, at vores børn ofte ikke oplever at kunne matche omverdenens forventninger og krav om, at agere ud fra de uskrevne regler og retningslinjer, som vores samfund er bygget op omkring. Det er forskelligt hvor det enkelte barn har udfordringer, og nogen har større eller mindre udsving indenfor nogen af områderne. Grundet denne forskellighed, følger vi heller ikke en bestemt pædagogik, men fælles for alle er den overordnede pædagogiske målsætning om, at skabe udvikling og trivsel for det enkelte barn. Og til dette kan vi godt lide at have en stor værktøjskasse, fyldt med pædagogiske metoder, som vi kan bruge til at finde den metode der er mest givende for det enkelte barn.

TEACCH (Treatment and Education of Autistic and Related Communications Handicapped Children) og total kommunikation

På trods af forskellighed i børn, og dermed pædagogiske metoder, er en gennemgående rød tråd at kunne skabe forudsigelighed i dagligdagen. Og her hjælper den visuelle struktur, den TEACCH baserede platform og brugen af total kommunikation med, at give børnene en overskuelig og gennemskuelig forståelse af deres omverden.

Kernen i disse specialpædagogiske tilgange er, at hjælpe barnet med, at indsnævre en til tider for stor og uoverkommelig verden, til en forståelig og overkommelig størrelse for barnet, ved hjælp af fx billeder, farver, tegn, piktogrammer, guidesystemer eller lign. Fx har vi aktivitetsbøger, hvor barnet ved hjælp af billeder, kan udpege det legetøj, som de gerne vil have. Alle kasserne med legetøj i, har matchende billeder på, så det er nemt at se, hvad der er i hver kasse. Det gør det også meget nemmere for børn uden et sprog at kunne kommunikere.

Ligesom vi benytter PECS, og for nogle børn - Tegn til Tale. På den måde bliver intentioner, forventninger og opgaver mere overskuelige og håndterbare. Og herfra kan barnet igen udvide sin horisont, og gøre verden mere forståelig. Den positive spiral der bliver igangsat hos barnet, har en kæmpe betydning for barnets udvikling igennem livet, og vi ser det, som helt centralt i vores arbejde, at styrke barnets tidlige udviklingsfundament.

Handleplaner for børn.

Når barnet har gået her ca. 3 mdr. inviteres barnets forældre til et trivselsmøde. Her taler vi om indkøringsforløbet og der tales om hvilke mål for barnet, forældre og pædagoger/terapeuter vurderer, der først og fremmest skal arbejdes hen imod. Efter ca. et halvt år, udarbejdes en handleplan for barnet. Frem til barnet går ud, vil der hvert halve år blive udarbejdet en Status rapport, med en fornyet handleplan for barnet. Statusrapporten og handleplanen, danner rammen for hvilke mål, vi sætter for barnet. Her tager vi udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone. Målene sættes op i samarbejde med forældrene.

I Hvalen arbejder vi med SMTTE-modellen, som refleksionsmetode i fht. den pædagogiske praksis.

4. Fysio- og Ergoterapeutisk tilbud.

Ergo- og fysioterapi

Når barnet henvises til Hvalen, er det sket på baggrund af en bedømmelse af barnets behov for specialpædagogiske rammer. Og en stor del af disse rammer, er de forskellige terapier vi kan tilbyde i Hvalen. De spiller en stor rolle i at skabe grobund for trivsel og udvikling for det enkelte barn, da deres hverdag kan tilpasses de udfordringer, og udviklingstrin, de er på.

Terapeuternes fordeling på stuerne

Ergoterapeuten er tilknyttet alle stuer, hvor alle Hvalens børn undersøges og behandles efter behov. De to fysioterapeuter har delt stuerne imellem sig, så alle børn på en stue, som udgangspunkt, behandles af den samme terapeut. Dette for at skabe rammerne for bedst muligt samarbejde mellem husets øvrige personale, terapeuterne, barnet og dets forældre.

Terapeuterne er en integreret del af børnenes hverdag i Hvalen, hvorfor det tværfaglige samarbejde har de bedste forudsætninger for at have fokus på det enkelte barn.

Hold eller individuel træning

Terapeuterne undersøger og vurderer løbende det enkelte barns behov for terapi. Det terapeutiske tilbud varierer afhængig af barnets udfordringer. Den terapeutiske intervention kan bestå af træning på hold, individuel behandling, samt rådgivning og vejledning til forældre og det pædagogiske personale. For nogle børn vælger vi at anvende standardiseret test, såsom Movement ABC 2, GMFM eller at kortlægge barnets sanseintegration via Sensory Profile 2 og SPM-P.

Behandlingen tilrettelægges ud fra barnets motoriske udviklingsniveau og nærmeste udviklingszone.

Terapeuterne tager udgangspunkt i barnets motivation for at skabe de bedst mulige forudsætninger for læring. Derfor er en kreativ og legende tilgang en integreret del af behandlingen.

Terapeuterne arbejder ligesom pædagogerne, ud fra en specifik målsætning, som er udarbejdet i samarbejde med barnets forældre og det pædagogiske personale. Målene evalueres og justeres jævnligt.

Samarbejde med andre faggrupper

Vi samarbejder med en række forskellige faggrupper.

Vi har tilknyttet en talepædagog, som vi bliver tildelt igennem Børnecenter København. Det er ikke alle børn der har brug for talepædagogisk bistand. Det er overordnet set talepædagogerne i samarbejdet med den pædagogiske leder og det pædagogiske personale, der står for at vurdere hvilke børn der i perioder skal tilbydes taleundervisning.

Hovedvægten af deres arbejde består også i at rådgive pædagogerne på stuerne.

Vi får tilkendt psykolog igennem Børnecenter København. Psykologen er hovedsageligt indover børnene i forhold til skoleplacering. Men der er dog også mulighed for at trække på psykologhjælp til konkrete børnesager.

Terapeuterne er altid behjælpelige med vurdering, og eventuelt ansøgning til hjælpemidler, eller anden støtte. Vi samarbejder med én bandagist, der har god erfaring med børn. Bandagisten kommer i huset ved behov, og derfor bliver barnet set i trygge rammer.

Personalet i Hvalen modtager løbende supervision ift. den faglige praksis.

5. Beskrivelse af pejlemærkerne

Pejlemærkerne for pædagogisk kvalitet er blevet udviklet af BUF, og de bruges til, at sætte en fælles retning i kommunens daginstitutioner. Alle institutioner skal fremlægge en beskrivelse af, hvordan de arbejder med pejlemærkerne, hvilket også gælder Hvalen.

Beskrivelse af pejlemærkerne er blevet udarbejdet på baggrund af en Pædagogisk dag, samt en række personalemøder.

I Hvalen har vi valgt at beskrive alle pejlemærkerne ud fra SMTTE-modellen. Derved kommer vi hele vejen rundt om arbejdet med hvert af pejlemærkerne. Beskrivelserne er derfor opstillet i punktform, således at læserne nemt kan få et overblik over hvilke mål, tegn og tiltag vi kigger efter i det daglige arbejde med pejlemærkerne.

I foråret 2019 tages alle pejlemærkerne op og der udarbejdes en ny Udviklingsplan for Hvalen.

1. Sociale relationer - positiv voksenkontakt hver dag.

"Alle børn har ret til positiv voksenkontakt hver dag – og udsatte børn og unge har et særligt behov for at blive set og få omsorg. Alle børn og unge skal opleve et trygt og omsorgsfuldt miljø, hvor de mødes med respekt og anerkendelse."

Særligt for Hvalens målgruppe:

- De børn vi modtager har alle individuelle behov for særlig støtte og mulighed for at indgå i fællesskaber og sociale relationer.
- At de voksne er en faciliterende faktor for barnets kontinuerlige udvikling af sociale kompetencer.

Mål:

- At barnet bliver mødt med positiv voksenkontakt.
- At barnet oplever et trygt og omsorgsfuldt miljø.
- At barnet i alle situationer mødes med respekt og anerkendelse.

Yderligere mål:

- At barnet oplever og/eller indgår i sociale relationer ift. barnets ressourcer og nærmeste udviklingszone.
- At barnet oplever at indgå i sociale relationer og div. Sociale sammenhænge og med udgangspunkt i barnets ressourcer, indgår i disse.
- Primært mål: - social sammenhæng mellem børn.
- Delmål: - voksenkontakten.

Tiltag:

Hvordan sikrer vi at barnet møder positiv voksenkontakt?

- Vi har fokus på barnets udviklingsniveau og potentiale. Vi er hele tiden opmærksomme på barnets næste udviklings zone.
- Vi skal tage udgangspunkt i barnets personlighed i det pædagogisk arbejde. Vi har hele tiden øje for de unikke mennesker de hver især er.

Hvordan sikrer vi, at barnet bliver set?

- Vi støtter og guider barnet ud fra dets ressourcer og nærmeste udviklingszone, til at indgå i: Legetræning, spille spil, sanglege/synge, rollelege, legeplads, turtagning.
- Spisning i fællesskab.
- Holdaktiviteter f.eks. motorik, fredagsdisko, svømning, naturpatrulje.
- Vi støtter barnet i hensigtsmæssig henvendelse.
- Vi guider barnet i konflikthåndtering og træning i sociale spilleregler med ros og opbakning og belønning og individuel støtte så som høreværn, pauser, tidsramme, tydelige fysiske rammer.
- Vi laver sociale historier ift. barnets udfordringer.

Tegn:

Hvordan kan vi se på barnet, at vi møder barnet med positiv voksenkontakt, respekt og anerkendelse?

- Når barnet selv kan tage initiativ til kontakt (det kan være både til børn og voksne)
- Når tidsrammen for at indgå i sociale sammenhænge kan udvides
- Når barnet udviser tryghed, interesse, accept, glæde ved at være i børnehave.
- Når barnets ydre rammer er genkendelige via guidning – kan gennemføre det opsatte mål
- Øjenkontakt
- Fysisk kontakt
- Får venner
- Henvender sig direkte til voksne og andre børn
- Når de voksne udviser en anerkendende tilgang til barnet?
- Når barnet viser motivation for social kontakt
- Når barnet udviser selvstændighed – uafhængighed af den voksne.
- Når barnet oplever positiv voksen kontakt, kan vi flytte/rykke ved barnets udviklingsniveau.
- Når barnet udviser øget selvværd. F.eks. når barnet viser stolthed når det har lært at skrive sit eget navn
- Når vi har et indgående kendskab til barnet. F.eks. når vi tager højde for og har respekt for det enkelte barns særlige karakter.

Evaluering

Hvordan skal indsatsen evalueres? Hvornår og af hvem?

Hvordan:

- Løbende på stuemøder
- Møder med forældrene
- Netværksmøder
- Handleplaner
- Justering af mål sker løbende

Hvem:

- Stuen
- Kontaktteam
- forældre

2. Inklusion og fællesskab.

"Alle børn og unge skal opleve at være en del af et socialt fællesskab. Børn og unge med særlige behov skal inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder. Personalets respekt for børnene og de unges egne kulturfællesskaber er central."

Særligt for Hvalens målgruppe:

De børn som henvises til Hvalen, har meget forskellige udfordringer ift. social kontakt, kommunikation, relationer. Det fordrer et individuelt pædagogisk tiltag ift. det enkelte barn

Mål:

- At barnet oplever sig som en del af et socialt fællesskab.
- At barnet inkluderes i fællesskabet med udgangspunkt i deres behov og muligheder.
- At hvalen skaber forudsætninger for at det enkelte barn oplever den højeste grad af inklusion.
- At barnet på sigt kan opnå forudsætninger for den højeste grad af inklusion.

Tiltag:

Hvordan understøtter rammerne i institutionens hverdag, at børnene kan blive en del af et socialt fællesskab?

- Fredagsdisko, julefest, fastelavn, påskehare, svømning, motorikhold, socialtræning på stuen, legeplads, naturpatruljen, ture ud af huset. Spa med andre børn, gangaktiviteter, forældrearrangementer.
- Der tænkes ind i en ramme for hvert enkelt barn, så barnet bedst muligt kan fungere/indgå i fællesskabet.
- Skabe trygge forudsigelige rammer for det enkelte barn. F.eks. visuel struktur, afskærmning, pauser, ommøblering.
- Gentagne præsentationer af div. aktiviteter for at øge barnets interesse/ tolerance.
- Vi skaber rammer og systemer for at det enkelte barn formår at indgå i sociale fællesskaber. Via sociale historier, overskuelige miljøer og visuelle guidelines.
- Vi tilpasser og justerer den sociale ramme, således at det enkelte barn kan inkluderes i fælles aktiviteter ved f.eks. at tilgodese de søgende og sensitive børn i hvert sit miljø.
- Vi tolker og i talesætter barnets signaler og forsøger at tilpasse omgivelserne via skærmning, ørebøffer og lign.
- Vi skaber en struktureret leg, som alle kan deltage i.
- Vi vil prøve at skabe en motivation for at blive inkluderet, hos de børn der ikke er naturligt motiveret for at blive inkluderet via "børns spor f.eks. med fælles sandleg.

Tegn:

Hvad skal observeres?

- At barnet trives og udvikler sig socialt.
- At barnet er i samspil med andre børn.
- At barnet opbygger legerelationer.
- At barnet oplever venskaber.
- At barnet udstråler glæder ved fællesskaber.

- At barnet bliver introduceret til fællesskaber.
- At barnet viser interesse for andre børn.
- Udviser større tolerance for f.eks. tidsramme, sansestimuli, andre børn, skift.

- A)** Når barnet er trygt, deltagende i sociale fællesskaber, ud fra de forudsætninger de har.
- B)** Når barnet ønsker at indgå/at inkluderes i sociale sammenhænge og oplever succes.
- C)** Når en hel børnegruppe kan deltage samlet i aktiviteten. Dermed bliver de børn som ofte ikke deltager en del af aktiviteten.

Evaluering:

Hvordan skal indsatsen evalueres? Hvornår og af hvem?

- Der evalueres efter hvert forløb
- Der evalueres dagligt

3. Sprogindsatsen – muligheder gennem sprog

”Alle børn og unge skal have de bedste udviklingsmuligheder for deres sprog.”

Særligt for Hvalens målgruppe:

De børn der visiteres til Hvalen har det til fælles, at de næsten altid er yderligere udfordret end ”normalt” fungerende børn – i deres forståelse og fornemmelse for de gængse kommunikative former, vi mennesker bruger hinanden imellem. For at møde barnet i dets sproglige udviklingsniveau, bruger vi derfor PECS, tegn til tale, visuel, billeder, motivation.

Mål:

- At udvikle det enkelte barns evne til at kunne gøre sig begribelig.
- At udvikle det enkelte barns mulighed for som minimum at kunne kommunikere et valg f.eks. ja – eller nej.
- At barnet selvstændigt kan henvende/ anvende de kommunikationsmidler/værktøjer, der er opsat ift. barnets udviklingsniveau.

Tiltag:

Hvordan understøtter vi barnets kommunikative udviklingsmuligheder?

Totalkommunikation:

- Dagstavle, PECS – barnets kommunikation ift. det enkelte barns behov (mad, legetøj...), Tegn til tale, visuelle konkrete, funktionsopdelte miljøer på stuerne, boardmaker, foto, motivation.
- Visuel kommunikation gør vi ved at lære barnet nogle færdigheder så de kan gøre sig forståelig via billeder tegn til tale
- Sproggrupper – samler børn ud fra udviklingsniveau og potentiale og sprogstimulerer ud fra et tema f.eks. bondegårds dyr.
- Vi tager udgangspunkt i det enkelte barns kommunikative udvikling.
- PECS bruges dagligt ved måltider og valg af aktiviteter.
- Vi skaber et dagligt miljø hvor barnet lærer og trænes i at henvende sig hensigtsmæssigt til andre mennesker med deres ønsker og behov, f.eks. via PECS, som er et kommunikationssystem med billedudveksling.
- Vi inkluderer og præsenterer barnet for et visuelt og struktureret miljø, så det har mulighed for at navigere og kommunikere med omverdenen.
- Vi laver sproggrupper på tværs af huset.
- Vi sætter ord på handling/følelser og mimik udtryk.
- Vi understøtter det talte ord med struktureret visuel/konkret guidning/højtlesning.
- Vi skaber øget forståelse gennem gentagelser og dagligdags dialog.
- Vi præsenterer barnet for forskellige kommunikationsformer ud fra hvad der hjælper barnet bedst.
- Vi modtager råd og vejledning omkring det enkelte barn fra talepædagoger ud fra barnets kommunikative evner og herfra igangsætter en intervention.
- Vi fjerner bekvemlighedsforhindringer, som kan være i vejen for en udvikling af kommunikative færdigheder – såsom sut.

Tegn:

Hvilke tegn vil vi gerne se hos barnet/børnene ift. de mål og tiltag vi arbejder med omkring den kommunikative indsats/Totalkommunikation?

- Når barnet henvender sig direkte til andre
- Når barnet anvender sit "sprog" til at kommunikerer med. F.eks. verbalt, PECS, tegn til tale.
- Når barnet udviser forståelse af en anden parts hensigt/følelser
- Når forældrene oplever en større grad af kommunikation med barnet.
- Når barnets frustration mindskes da barnet formår at give udtryk for sine behov.
- Når barnets ordforråd øges og anvendes.
- Når barnet kan indgå i en dialog.
- Opsøgende ift. egne behov/omgivelser.
- Når barnet henvender sig hensigtsmæssigt og relevant.
- Når barnet gør sig forståeligt både verbalt og nonverbalt.
- Når barnet udviser mindre frustration.
- Når barnet kan navigere selvstændigt i sin dagligdag/inst.

4. Forældresamarbejde

"Forældre og institution skal indgå et tæt og ligeværdigt samarbejde om det enkelte barns eller unges udvikling og trivsel. Forældre er en ressource i forhold til samarbejdet om deres børn og skal ses som en del af et partnerskab."

Mål:

- At sikre et tæt og ligeværdigt samarbejde omkring det enkelte barns udvikling.
- At få bragt forældrenes viden, ressourcer og erfaringer i spil i samarbejdet
- At sikre den bedst mulige gensidige information

Andre mål?

- At sikre at forældrene føler sig trygge i samarbejdet omkring deres børn
- At sikre en fælles forståelse for barnets udfordringer og om den pædagogiske metode herfor.
- At sikre en kontinuerlig samarbejdsplatform for barnets trivsel og udvikling
- At sikre at forældrene har en samlet fuld forståelse af hvalens pædagogiske profil, så forældrene får en tryghed omkring deres valg af institution, til deres barn.

Tiltag

Hvad gør vi for at fremme forældrenes oplevelse af, at være ligeværdige samarbejdspartnere?

- Vi møder forældrene der hvor de er i deres proces
- Vi holder løbende møder efter behov.
- Vi tilbyder hjemmebesøg ift. at implementerer, fælles pædagogik.
- Vi støtter og vejleder forældrene i hjemmet
- Vi afstemmer løbende de fælles mål. Det kan være pr. tlf, møde....
- Vi har en åben dialog ift. taktikændringer
- Vi skaber et rum hvor det der er mulighed for at etablere en tæt og åben relation. F.eks. ved at vi har opbygget rammer for opstartsfasen, hvor én pædagog er tilknyttet i indkøringsperioden.
- Vi indgår i dialog med forældrene ift. at opsætte mål for barnet i børnehaven
- Vi er ansvarlige for dialogen og det gode samarbejde og for at give forældrene de informationer de har brug for omkring barnets trivsel og udvikling.
- Vi holder et 3 måneders møde, der er forældreråd, 2 forældremøder
- Efter behov afholdes møder med forældrene og evt. netværk, handleplansmøder, skoleplaceringmøde.
- Daglig kommunikation med forældrene gennem KbhBarn.
- At vedblive med at være ydmyg, anerkendende og forstående over for forældrenes oplevelse af barnet og den givende situation.
- At skabe rum til dialog med forældrene i hverdagen via. Møder, samtaler og kommunikation i KbhBarn.
- At turde at tage den svære samtale med forældrene omkring barnets fremtid.
- At holde 3 måneders samtale ved opstart, hvor der forventningsafstemmes, evalueres og sættes mål.
- Samtaler efter behov.

- Dagligt at tage billeder af barnets aktiviteter i løbet af dagen for at fremme forståelse for det pædagogiske arbejde.
- Gennem rundvisning, udviklingsplan
- Gennem forventningsafklaring/afstemnings møde

Tegn:

- Når barnet trives og udvikler sig
- Når barnet er trygt ved at gå i bh
- Når forældrene udviser tillid til børnehaven og den valgte pædagogik
- Når forældrene deler glæder og bekymringer
- Når personalet har tillid til forældrene
- Når personalet deler glæder og bekymringer omkring barnet
- Når personalet formår at indkalde forældrene, tage samtaler mm. inden en evt. problematik udvikles.
- Når forældrene henter råd og vejledning hos pædagogerne
- Når forældrene og personale deler og inddrager viden/erfaringer og facts.
- Når vi bruger forældrene som sparringspartnere
- Når forældrene og vi indgår i en åben og gensidig dialog
- Når forældrene stiller spørgsmål og undre sig eller tør diskutere tiltag.
- Når forældrene ytrer sig ift. samarbejdet/målet ift. det, vi arbejder med.
- Når forventningerne er samstemt/afstemt
- Når vi har tydelige mål for barnet
- Når vi er åbne i deres sorg
- Når forældrene integrerer Hvalens pædagogiske tiltag i hjemmet ift. barnets udvikling

Evaluering

Hvordan skal indsatsen evalueres? Hvornår og af hvem?

- 3 mdr. samtale
- Statusrapporter
- Daglig kommunikation omkring mål og aftaler

5. Sammenhænge og overgange

"Alle børn og unge skal opleve en helhed i deres liv. Ved overgangen fra et tilbud til et andet, skal barnet/den unge og deres forældre opleve, at der samarbejdes om at skabe en tryk og god overgang."

Mål:

Ved start i Hvalen:

- At sikre, at både børn og forældre får en tryk og positiv start i Hvalen
- At vi får så mange informationer som muligt, omkring barnet.
- At forældrene får en grundig introduktion til Hvalen og de muligheder tilbuddet kan give.

Ved overgang til skole/eller anden institution:

- At sikre at der er et godt og effektivt samarbejde mellem Hvalen og institution/skole.
- At sikre, at skole/institution er godt informeret omkring det enkelte barns behov og særlige udfordringer.
- At være med til at sikre, at forældrene får den nødvendige vejledning og støtte i forbindelse med deres barns overgang til institution/skole.

Tiltag:

Ved modtagelse i Hvalen:

- Vores første møde med forældrene er typisk ved en rundvisning i Hvalen. Her fortæller vi om Hvalen, på et overordnet plan.
- Når forældrene har accepteret et tilbud i Hvalen, mødes Hvalens børneudvalg i fht. at placere barnet på den stue, som umiddelbart er mest hensigtsmæssig for barnet.
- Vi sender et velkomstbrev hjem til forældrene, hvori vi præsenterer den stue barnet skal gå på. Barnet/forældrene får tilknyttet en kontaktpædagog, som også er den pædagog der foretager indkøring af barnet.
- Inden barnet starter modtager vi gerne besøg af barnet og evt. pædagog fra afgivende institution.
- Forældrene udfylder stamkort og diverse tilladelser.
- Vi inviterer forældre og tidligere institution til overleveringsmøde, hvis afgivende institution ikke har taget initiativ til dette før barnet starter.
- Under indkøringen er personalet på stuen i tæt dialog med forældrene omkring barnet.
- Personalet er ansvarligt for dialogen og at give forældrene de informationer, de har brug for, omkring barnets trivsel.
- Vi bruger de første 3 måneder på at lære barnet at kende og sørge for, at barnet og forældrene bliver trykke i Hvalen.

Efter ca. 3 mdr. afholdes en forældresamtale, hvor forældre og kontaktpædagog mødes omkring evaluering af opstart og fremadrettede mål for barnet. Disse mål er starten på den Handleplan, som udarbejdes i løbet af det første år barnet går i Hvalen.

Derefter opdateres Handleplanen 2 gange årligt på det enkelte barn. I den forbindelse overvejes det, hver gang om barnet er velplaceret. Såfremt barnet kan profitere af et stueskift, foretager vi dette i dialog med forældrene. Såfremt det er et helt andet tilbud, barnet kan profitere af, indstilles barnet til revisitation til f.eks. en Basisplads i anden institution.

Ved overgang fra Hvalen til skole/institution:

- En pædagog fra barnets stue besøger den nye institution/skole, sammen med barnet og evt. forældre – såfremt vi i samråd med forældrene vurderer, at det giver mening for barnet.
- Vi modtager besøg fra barnets kommende skole, hvor lærere og pædagoger, med forældrenes samtykke, kommer i Hvalen og møder barnet.
- Med forældrenes samtykke udleverer vi den sidst udarbejdede handleplan på barnet, og videregiver den viden vi har omkring barnet. Vi deltager ved overleveringsmøder, netværksmøder m.m.

Tegn:

Ved start i Hvalen:

- At barnet er trygt ved personalet på stuen og har lyst til at komme i Hvalen
- At barnet trives og vi hurtigt observerer en spirende udvikling
- At der er etableret en god dialog med forældrene og de giver udtryk for at være positive og trygge ved tilbuddet.
- At personalet giver forældrene grundig information til forældrene omkring barnet og barnets trivsel

Ved overgang til skole/eller anden institution:

- At barnet mødes i skoletilbuddet med de behov barnet har
- At der er en positiv dialog ml. personale i Hvalen/forældre/skole.
- At forældrene giver udtryk for at være trygge i skiftet
- At personalet i Hvalen er opsøgende ift. at videregive viden
- At forældrene oplever at blive støttet af personalet fra Hvalen

Evaluering

Hvordan skal indsatsen evalueres? Hvornår og af hvem?

- Under indkøringen er personalet på stuen i tæt dialog med forældrene omkring barnet, således at der er en løbende evaluering og justering ift. indkøring.
- Efter ca. 3 mdr. afholdes en forældresamtale, hvor forældre og kontaktpædagog mødes omkring evaluering af opstart og fremadrettede mål for barnet.
- På det første personalemøde efter sommerferien, laves en fælles refleksion og evaluering på årets overlevering, med følgende spørgsmål: Hvad har hver stue oplevet som særlig godt ift. deres afgivne børn? Hvad kunne vi med fordel gøre mere af? Er der noget vi kunne opfordre skolerne til at gøre mere af?

6. Krav om refleksion og metodisk systematik i den pædagogiske praksis

”Alle institutioner skal vælge en konkret metode, således at der – på mangfoldige måder – arbejdes systematisk og reflekteret. Institutionerne skal skabe rum for refleksion over det pædagogiske arbejde og kunne indgå i en dialog om deres pædagogiske praksis. I valg af metode skal der tages afsæt i den enkelte institutions børne- og unge-gruppe og øvrige lokale forhold.”

Mål:

- At barnet bliver den bedste udgave af sig selv.
- At barnet bliver så selvstændigt som muligt.
- At barnet har de bedste betingelser for udvikling og trivsel.
- At sikre, at de mål der bliver sat for barnet, er så hensigtsmæssige og konkrete som muligt.
- At barnet tilegner sig kommunikative færdigheder ud fra barnets udviklingsniveau og potentiale.
- At barnet tilegner sig sociale færdigheder ud fra barnets udviklingsniveau og potentiale.
- At skabe en platform for barnet, så omverden bliver mere overskuelig og begribelig.
- At barnet kan inkluderes med den rette støtte i omverden og i sociale sammenhænge.
- At barnet kan rumme at verden omkring sig er foranderlig og uforudsigelig.
- At sikre at barnet bliver mødt tværfagligt.

Tiltag:

- Vores udgangspunkt er en målrettet indsats ud fra det enkelte barns specifikke behov. Vi arbejder med totalkommunikation og ud fra en TEACCH-baseret pædagogik, fordi disse metoder har særligt fokus på det visuelle og kommunikativt forstærkede rammer omkring barnet.
- Vi arbejder ud fra en anerkendende tilgang til barnet, hvor progressionen i arbejdet bygger på Lev Vygotsky's teori om zone for nærmeste udvikling.
- Der tages udgangspunkt i det enkelte barn og metoder, krav og struktur tilpasses barnet.
- En del af systematikken i arbejdet med barnet er den tætte tværfaglige indsats, mellem pædagoger, ergo- og fysioterapeuter i Hvalen.

Vi bruger:

- SMTTE-model
- SMART(E)-mål
- Trivselsvurderingsskemaerne/Tidlig opsporing 2 gange årligt.
- Vi udformer Handleplan på hvert enkelt barn, 2 gange årligt.
- Vi arbejder med Sanseprofiler
- Vi tilpasser de pædagogiske metoder i fht det enkelte barn
- Vi inddrager forældrene og bruger deres viden og erfaring omkring deres barn.
- Vi arbejder tværfagligt i huset pædagoger/terapeuter
- Vi arbejder tværfagligt med psykologer og talepædagoger fra BCK
- Vi indhenter nødvendig viden fra andre faggrupper, hvis dette er nødvendigt
- Vi arbejder med gentagelser og genkendelighed for barnet, både i den daglige planlægning for barnet, i løbet af ugen – som f.eks Naturpatrulje, Fredagsdisco m.m. og henover årets traditioner som: fastelavn, påske, jul m.m.

- Alt udviklingsarbejde, der finder sted omkring barnet, sker i en løbende dialog mellem hjemmet og institutionen, med særligt fokus på at skabe en platform for erfaringsudveksling og vidensdeling, så der er overensstemmende fokus på barnets trivsel og udviklingsmulighed (nærmeste udviklingszone)
- Vi afholder møder med forældrene.
- Vi afholder ugentlige stuemøder, hvor personalet er i dialog om det enkelte barn/børnegruppen og der opstilles mål og planer for barnet ud fra bl.a. SMTTE-modellen.
- Vi afholder personalemøde en gang om måneden. Her kan vi bl.a. invitere eksperter udefra til oplæg.
- Vi afholder dialogmøder. Dette er et forum, hvor der er mulighed for at få talt sammen på tværs af huset.
- Vi har nedsat et Børneudvalg, hvis primære opgave er at sørge for en hensigtsmæssig fordeling af børnene i Hvalen, for at give det enkelte barn de bedste udviklingsbetingelser og det bedste læringsmiljø.
- På pædagogisk udvalg skal der arbejdes målrettet og reflekterende med Hvalens pædagogik og metodeudvikling.
- Internt ressource team, som refleksions-rum på tværs i institutionen.
- Klyngens ressource team, som refleksions-rum på tværs af Klyngen.
- Fast planlagt supervision og ad-hoc supervision ved særlige udfordringer ift. enkelte børn.

Tegn:

- At barnet trives, udvikler sig og lærer i fht. barnets potentiale.
- At barnet kommunikerer ud fra sit potentiale
- At barnet viser interesse for omverden
- At barnet udviser selvstændighed
- At barnet tolererer forandringer og bevarer trivsel og ro i dette.
- At barnet opsøger andre børn og tager initiativ til leg
- At barnet kan være i sociale aktiviteter og sammenhænge, uden at dette påvirker barnets stressniveau i for høj grad.
- At alle bruger SMTTE og SMART, som en naturlig metode til at opstille mål.
- At der opstilles konkrete mål for børnene, arbejdes med målene og de bliver evalueret
- Større ensartethed i udformning af Statusrapporter
- At personalet får talt om alle børn – kontinuerligt og systematisk. Så der hele tiden er en høj grad af vidensdeling på alle niveauer i institutionen, som giver os kendskab til det enkelte barn på tværs i institutionen.
- At personalet er motiveret til faglig udvikling og er opdateret på metodikker.
- Professionel uenighed og konflikter løses i de interne faglige dialoger, i dialog med ledelsen og gennem supervision.

Evaluering

Hvordan skal indsatsen evalueres? Hvornår og af hvem?

Vi evaluerer løbende på stuemøder, personalemøder, TRIO-møder og ledermøder på den metodiske systematik. Hvilken effekt har det for vores pædagogisk/terapeutiske arbejde? Og hvilken effekt har det

dermed for det enkelte barn/børnene? Er der gode eksempler på, at børn i højere grad har været fælles ansvar? Er der eksempelvis erfaret nye metodiske tiltag, som det kunne være relevant at arbejde videre med? Hvad skal vi gøre fremadrettet?

I foråret 2019 tages alle pejlemærkerne op og der udarbejdes en ny Udviklingsplan for Hvalen.

7. Leg og motorik. Specialklyngens egen etablering af 7. pejlemærke

"Alle børn har brug for at lege og bevæge sig. Gennem leg og bevægelse stimuleres deres sanser og motorik, hvilket er vigtigt for al senere læring"

Mål:

- Øget kropsbevidsthed/kropsforståelse. *Klodsethed*: taberting, falder. *Rummelig intelligens*: gebærde sig gennem døre, forhindringer. *Kropslige funktioner*: løbe, klatre, cykle, hoppe...
- Styrket fysik. At tabe sig, i form, øget styrke fin- og grov motorisk. Holde på gaffel, blyant osv. Holde balancen f.eks. Gå og løb
- At understøtte barnets motoriske udvikling.
- At understøtte barnets forestillingsevne og udfordre barnets i dets sociale relationer.

Tiltag:

- **Voksen styret (i en vis grad)**: Naturpatrulje, motorikhold, fredagsdisco, løbebånd, spa, svømning, ture ud af huset, leg på stuen, leg på legeplads.
- **Fri leg**: legeplads, gang leg/fællesrum, leg på stuen.
- Fys & ergo – grov – og finmotorik, sanse motorik, spisetræning, hjælpemidler.
- **Hvorfor**: håndtere beskeder, vente på tur, relationer (opdage hinanden børnene imellem).
- De kan løbe rundt i et afgrænset område.
- Udfordrer det enkelte barn i deres nærmeste udviklingszone.
- Vi vurderer det enkelte barns motoriske færdigheder og vanskeligheder hvorfra vi opsætter mål for at understøtte barnets udvikling.
- Vi (terapeuter+pæd.) udfordrer barnet motorisk således at det er i en konstant udvikling
- vi kortlægger barnets sansebearbejdningen/modulation for at skabe de bedst mulige rammer for leg og udvikling.
- Vi observerer, guider og understøtter barnet i leg med andre børn
- Vi tilpasser miljøet til det enkelte barns udviklingsniveau. F.eks. udarbejder vi visuelle guidningssystemer, sociale historier og giver verbale anvisninger som støtter barnet i udførelsen af en selvstændig handling – tøj af/på.
- Vi tilrettelægger sansemotoriske aktiviteter, sådan at barnet får mulighed for at mærke sig selv og øge egen kropsbevidsthed. Vi udarbejder sanseprofiler i samarbejde med forældrene.
- Vi forbereder og tilrettelægger ud for det enkelte barns udviklingsniveau og nærmeste udviklingszone.

Tegn:

- En forbedring af de krops bevidste funktioner
- Øget fysisk styrke
- Skabe relationer til andre børn i huset
- Når barnet selvstændigt kan/tager initiativ til: At komme omkring – tage tøj af/på – spise- lege selv og med andre – opsøger nye udfordringer – forbedret kropsbevidsthed.
- Når barnet selvstændigt kan mestre f.eks. at tage tøj af og på, spise, cykle, legepladsens funktion/redskaber)
- Når barnet lære at kunne mærke sig selv og sin krop. Når barnet får øget kropsbevidsthed. F.eks. Når barnet opdager sin ryg – bagsiden af kroppen eller når et meget impulsstyret barn bliver i stand til at impulshæmme sig selv

- Når barnet lære at planlægge og udføre aktiviteten/handlingen/opgaven. (de eksecutive funktioner)
- Når barnet mestrer nye motoriske færdigheder og anvender dem i nye kontekster. Når barnet lykkedes i de opsatte rammer ift. deres sansesystem.

6. Særlige fokusområder

Dette afsnit beskriver hvilke særlige fokusområder Hvalen har over de næste 2 år. Fokusområderne er udvalgt på baggrund af drøftelser i personalegruppen.

I 2016-2017 har Specialklyngen et fælles fokusområde – Forældresamarbejde og Forældrepartnerskab.

Dette fokusområde vil vi i Hvalen arbejde videre med det kommende år. Vi oplever at forældresamarbejdet har ændret sig gennem de sidste få år. Flere af vores forældre bringer og henter selv deres barn og det giver os nogle andre muligheder og udfordringer, end vi har oplevet tidligere. Vi ønsker derfor at sætte fokus på forældresamarbejdet omkring aflevering og afhentning. På personalemøde D. 21. november 2017 starter vi op med et oplæg fra Hans Kastbjerg omkring forventninger til og fra forældre og efter dette møde vil vi udarbejde en SMTTE-model ift. hvordan vi skal arbejde med dette fokusområde.

Vi er her i 2017, som noget nyt begyndt at bruge KBHbarn. Dette skal implementeres, som en naturlig del af vores daglige forældresamarbejde. Det betyder, at alle skal oplæres i brug af KBHbarn.

Vores andet fokusområde er refleksion og systematik i det pædagogiske arbejde. I Hvalen skal vi arbejde med en fortsat implementering af SMTTE-model ift. det pædagogiske arbejde.

Der er planlagt en fælles pædagogisk dag for Klyngens ansatte, hvor der afholdes fagligt oplæg omkring, hvordan vi bruger sproget i Statusrapporter og Handleplaner. Efter dette oplæg skal vi på et personalemøde i Hvalen tale sammen om, hvordan vi fremadrettet skal arbejde med dette fokusområde.

